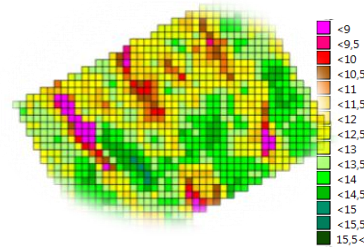
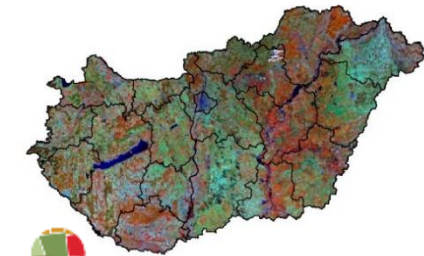

Precíziós és tábla-hozammérés műholdfelvételekkel és ezek alkalmazásai szántóterületeken

2019.04.17. GISOPEN

Csornai Gábor, Suba Zsuzsanna, Bánhalminé Nemes Katalin
COSIMA Kft.

Tartalom

- A Cosima Kft és háttere
- Hozammérés és alkalmazásai a mezőgazdasági táblák és gazdaságok szintjén
- Precíziós alkalmazások, szolgáltatások: tápanyagtervezés az 1.évben is, optimális zóna, fejtrágya, termésbecslés
- Mérések, adatok pontatlanságainak egyszerű elemzése térinformatikával

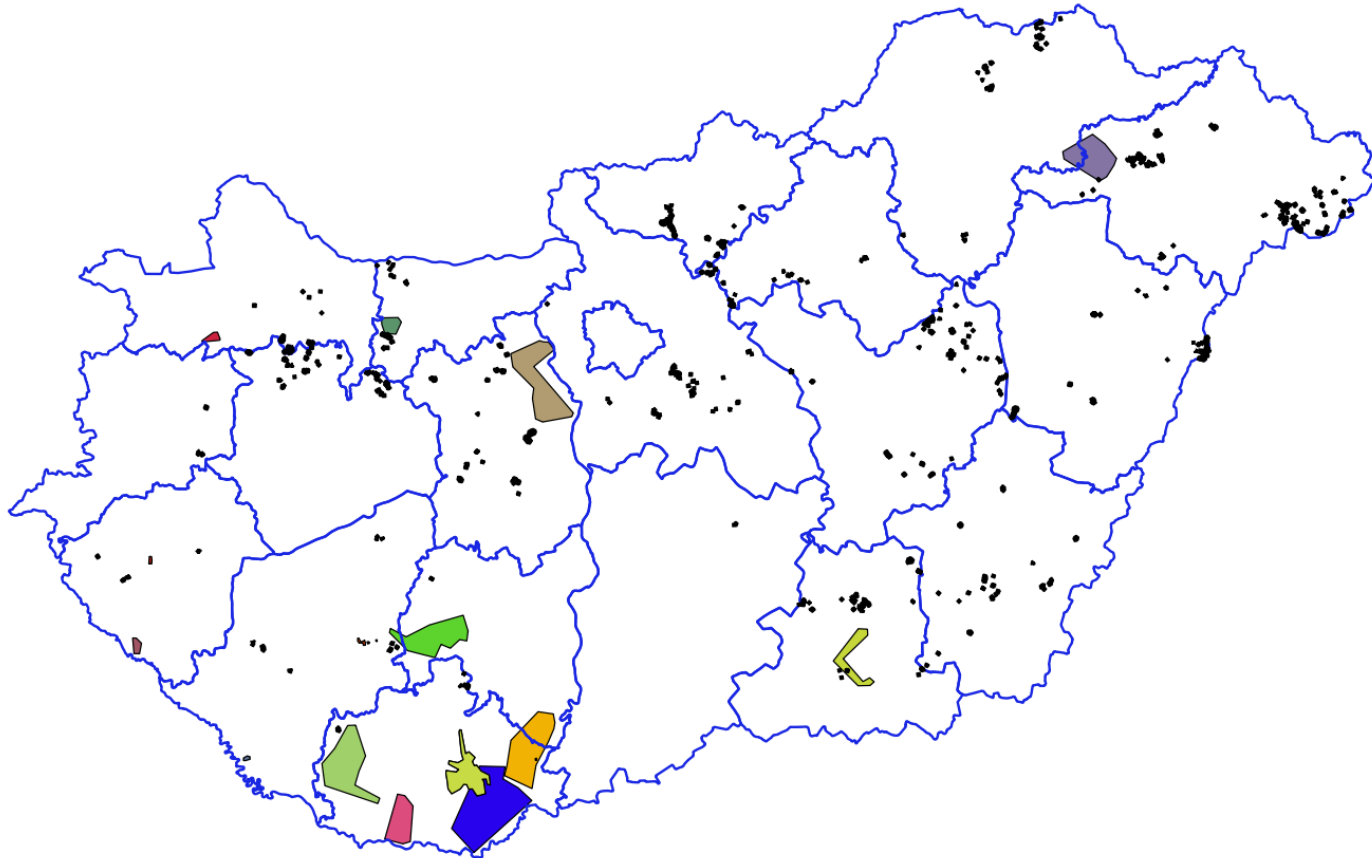

Cosima 2011-től: Szolgáltatások tábla szinten

**Növényfejlődés vizsgálata és az aratási hozam
előre jelzése gazdaságoknak, szervezeteknek**

Gazdaság/tábla szintű felmérés, monitoring

2012: 2010. évi növényterület és terméshozam mérés **(200 tábla- 1650 ha)**

2013: 2013. évi területek mérése, a növényfejlődés követése, a fejlődés táblán belüli anomáliáinak dokumentálása és a megtermett termés mérése **(255 tábla- 5240 ha)**

2015: 2014. évi területek mérése, a növényfejlődés követése, a fejlődés táblán belüli anomáliáinak dokumentálása és a megtermett termés mérése **(213 tábla- 4555 ha)**

+18 gazdaság tábláinak elemzése

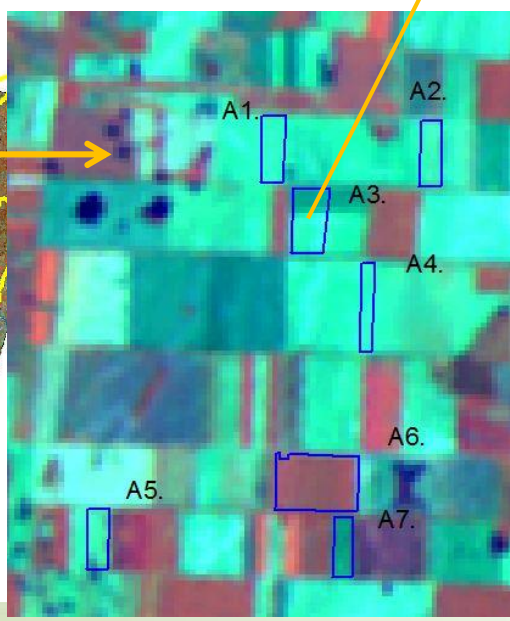
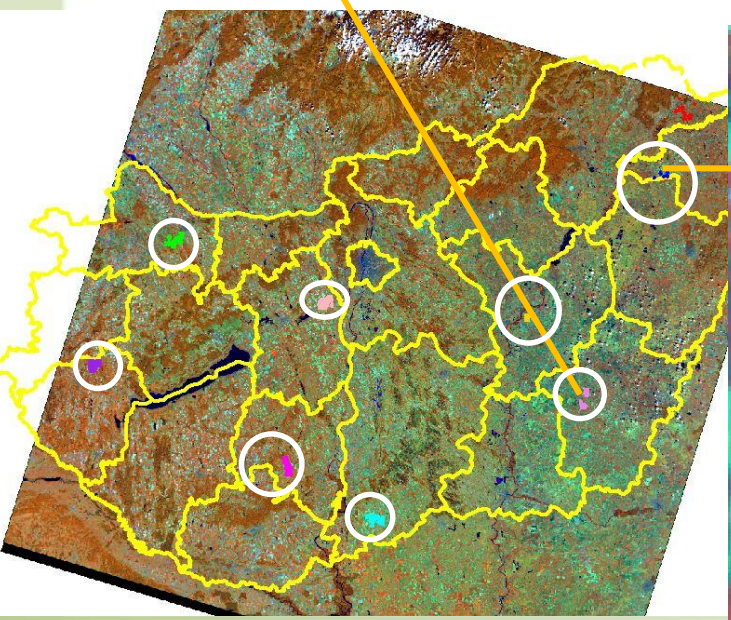
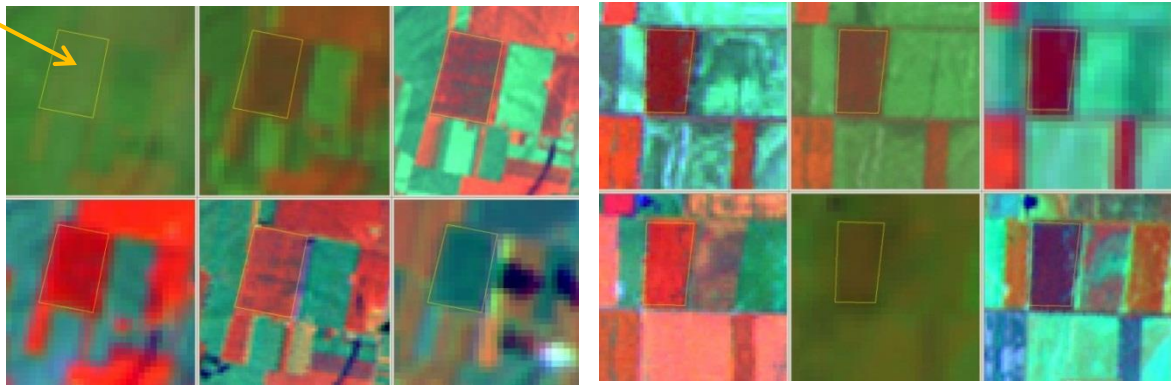
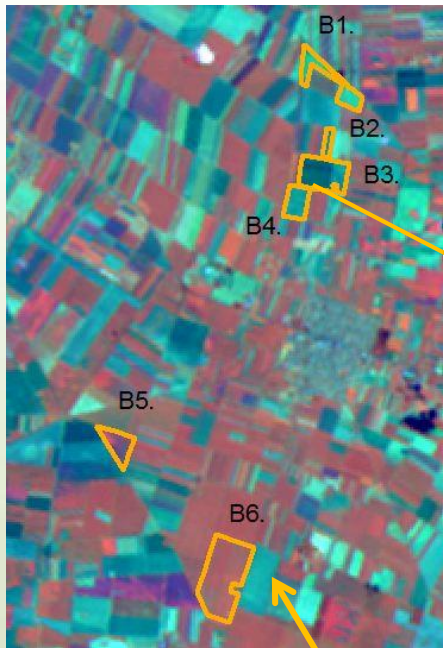

Gazdaságok monitoringja: Pontosabb növényfejlődés követés táblarészlet szinten és korai előrejelzés

- Ltm7_20091115_189_27_eov.img
- 20100318_awfs_035_035_eov.img
- Ltm7_20100417_188_27_usgs_eov.img
- Ltm7_20100424_189_27_usgs_eov.img
- 20100425_tm5_188_eszak_eov.img
- 20100426_awfs_038_038_404_eov.img
- Ltm7_20100526_189_27_usgs_eov.img
- 20100527_tm5_188_eszak_eov.img
- 20100608_awfs_037_034_ac_ry_eov.img
- Ltm7_20100611_189_27_usgs_eov.img
- 20100612_iss_iss_033_035_00_eov.img
- 20100612_tm5_188_27_eov.img
- Ltm7_20100627_189_27_usgs_eov.img
- 20100628_tm5_188_27_eov.img
- 20100702_awfs_037_035_aa_eov.img
- 20100705_tm5_189_27_eov.img
- ✓ 20100714_tm5_188_27_eov.img
- 2010721_tm5_189_27_eov.img
- 20100814_awfs_036_037_aa_eov.img
- 20100822_tm5_189_27_eov.img
- 20100823_issp6_03034_90_eov.img
- 20100921_issp6_034_034_80_eov.img
- 20100923_tm5_189_27_eov.img
- 20101011_awfs_038037_aa0014_ry_eov.img
- 20101030_awfs_037_033_ac_404_ry_eov.img

Több időpontú
gazdag úrfelvétel
idősor

"A" gazdaság búza táblái	becsült hozam (t/ha)	táblaméret (ha)
A3.	4,94	21,60
A4.	6,20	13,15
A7.	5,35	10,73
A10.	4,68	19,70
A12.	5,48	10,27
becsült átlagos hozam az "A" gazdaságban	5,22	
megyei átlag	3,50	
országos átlag	3,50	

A táblaszintű hozammérés kalibrációja, validációja

Aratási hozamok-adatbázisa: (2007-2014) a referencia gazdaságok működő hálózatából

- strátumonként és tájegységként
- megbízhatóság alapján

Ez a hálózat hatalmas érték és garancia a levezetett információ hitelességét, megbízhatóságát illetően!

- A hálózathoz állandóan újak csatlakoznak
- Egyidejű vetésszerkezet+ növényfejlődési adatok + támogatási kérelem
- Állandó, ellenőrzött, egyeztetett adatszolgáltatás

crop	2008		2010	
	parcel	area (ha)	parcel	area (ha)
maize	145	5 101	101	2 831
wheat	154	4 893	125	3 666
rapeseed	67	2 035	60	1 826
sunflower	55	1 675	45	1 362
barley	44	1 369	37	990
maize for silage	4	334	10	675
alfalfa	5	156	10	304
peas	2	108	4	118
sugar beet	5	87	7	190
other	17	233	28	684
sum	498	15 990	427	12 645

Hasonló adatrendszer 2007-2014-ig

Validáció: 2007-2014 között, mintegy 1900 referencia táblán (60.000ha).

Hozam-mérés (2010-2014) mintegy 1010 táblára (~24.500ha).

Tábla-termést mérő módszerünk jellemzői

- Kizárólag az adott táblának és részeinek méri a termését külön-külön
- Nem használ semmiféle átlagoló, interpoláló következtetést a környezetből!
- Felvételek sorozatát, az összekalibrált sugárzásokat használja a hozam méréshez
- Adott időpontból tudja előre - becsülni az aratási hozamot

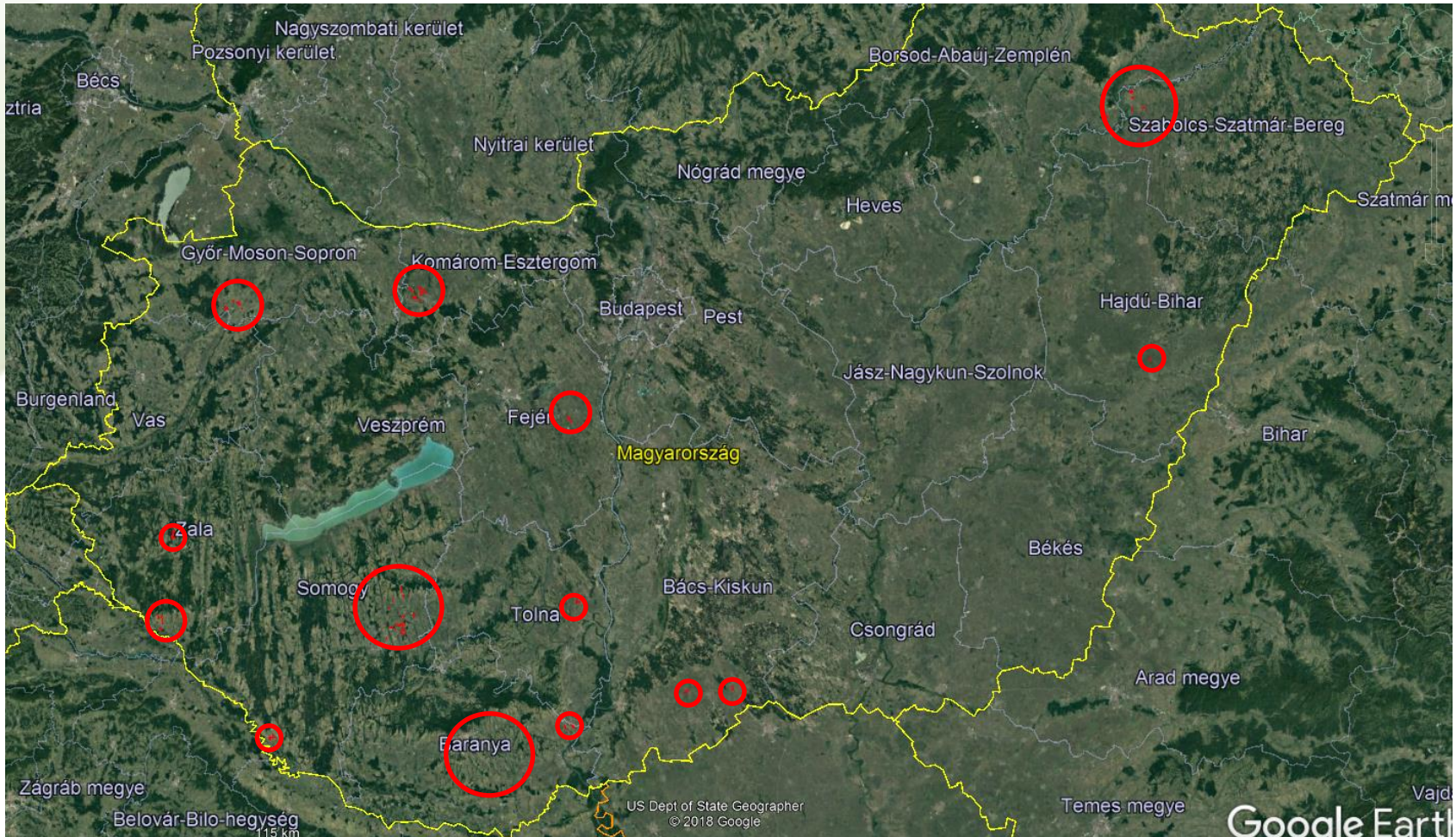

Cosima szolgáltatások precíziós szinten (2015-)

- 1. Cellahozamokat tudunk mérni**
- 2. A táplálás alapjai, az optimális hozamzónák**
- 3. Alap és fejtrágyázás támogatása**
- 4. Művelés prec. elemzése, haszonnövelés**
- 5. Tábla aratási hozamátlag előre becslése**

COSIMA hozammérés cellákra, heterogén táblákban

Kb. 80 tábla/3-5 év cella szintű visszamenőleges
hozammérése 2015-től

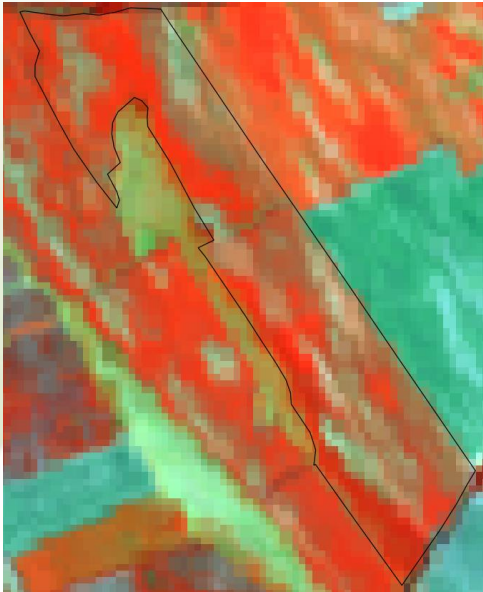
Validáltan tudunk cellahozamokat mérni t/ha-ban

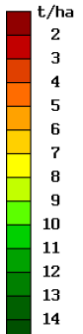
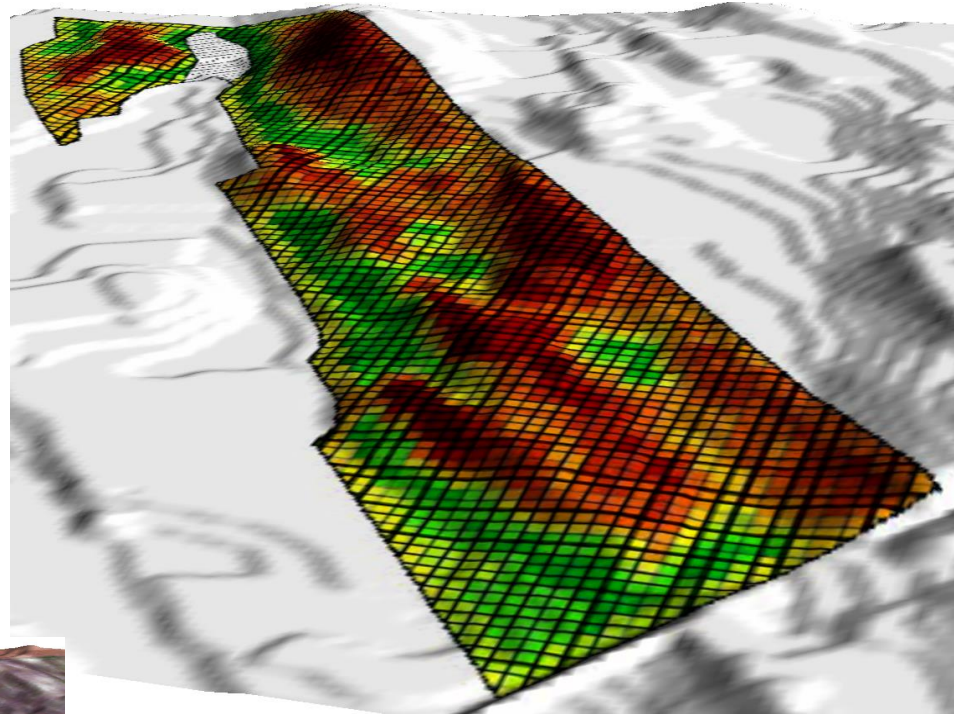

Cellahozamok térképe

Fejér megyei tábla (102 ha)

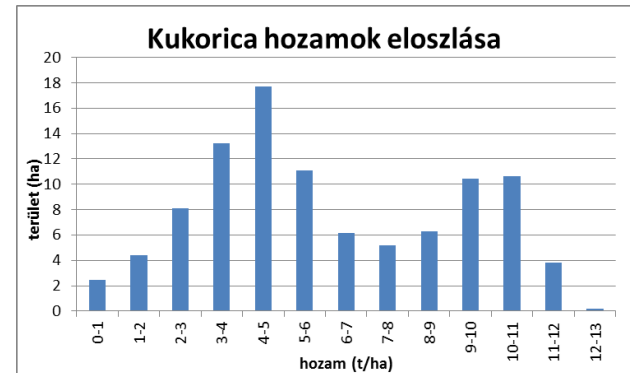
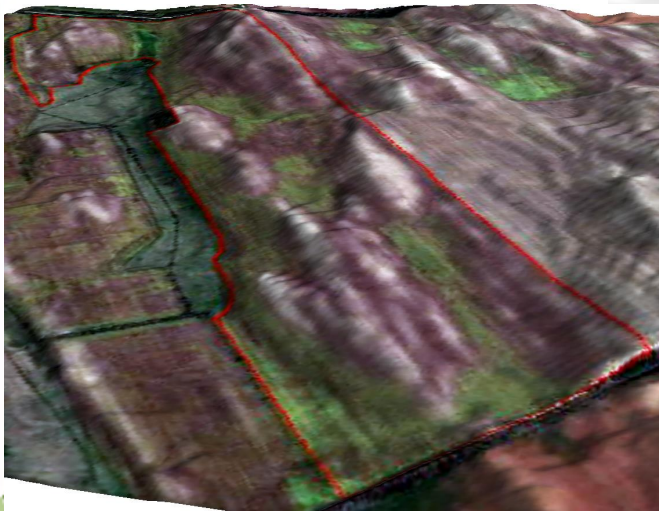

Sentinel 2 űrfelvétel

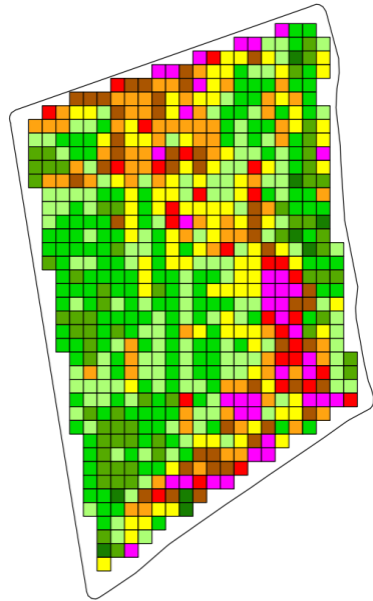

hosszra húzott terület hozammérésből kizárt terület

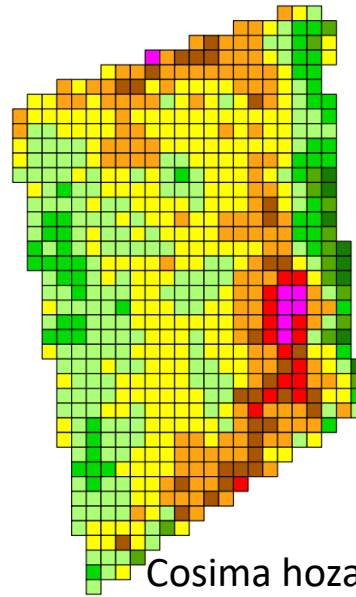
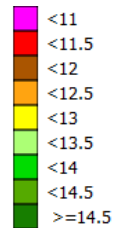
Cellahozam domborzattal. Kukorica átlaghozam: 6,1 t/ha

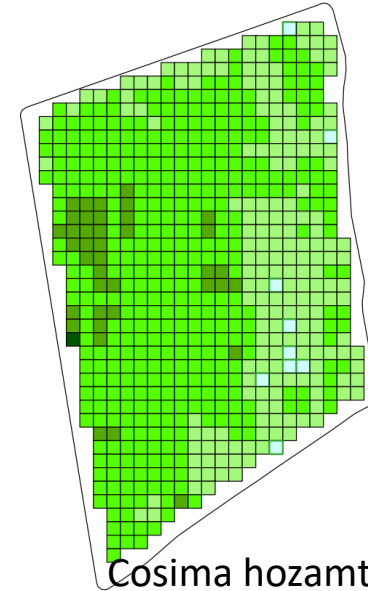
A COSIMA cellahozam mérése több évre visszamenőleg

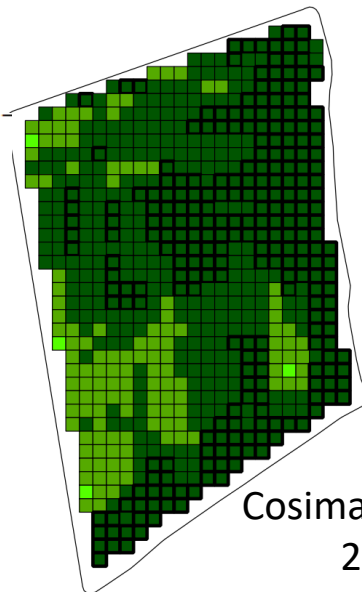
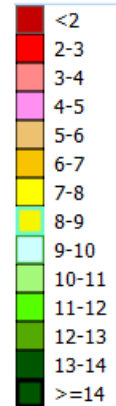
2016 precíziós aratási térkép

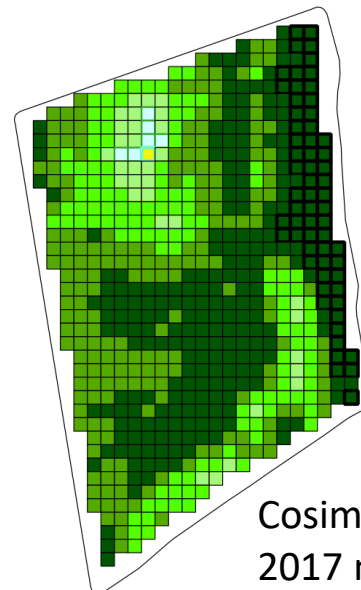
Cosima hozamtérkép
2016 kukorica

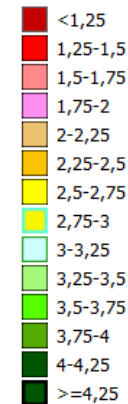
Cosima hozamtérkép
2014 kukorica

Cosima hozamtérkép
2015 búza

Cosima hozamtérkép
2017 napraforgó

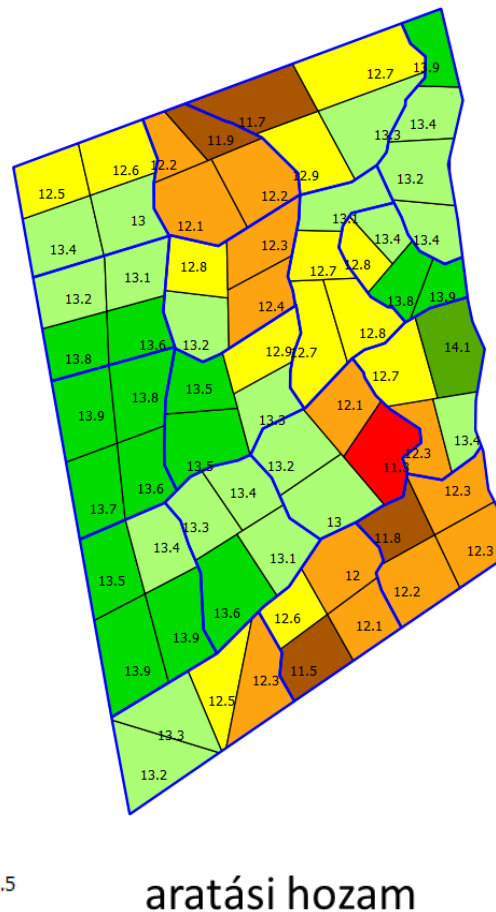
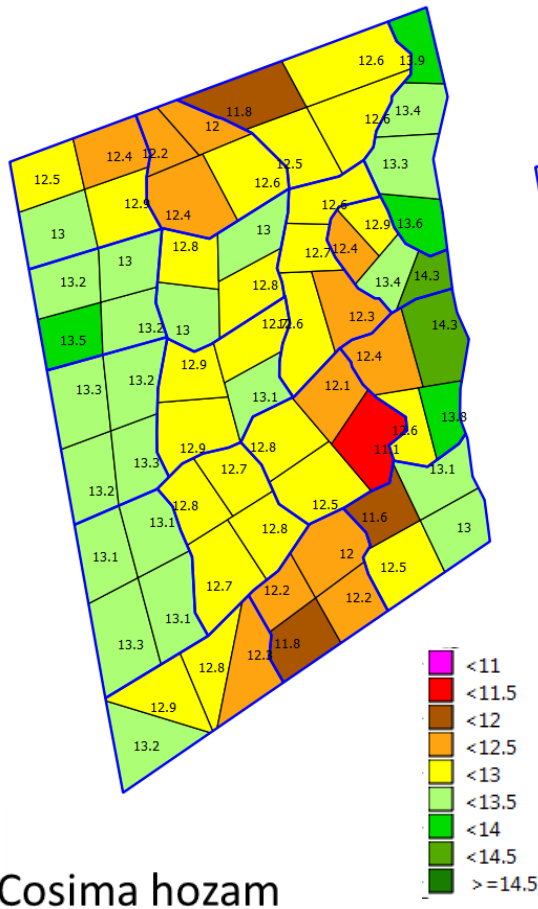

Ha zónákat darabolunk akár 0,7ha átlagig:

A COSIMA hozam és a precíziós aratási térkép között átlagos eltérés $\sim \pm 2,5\%$.

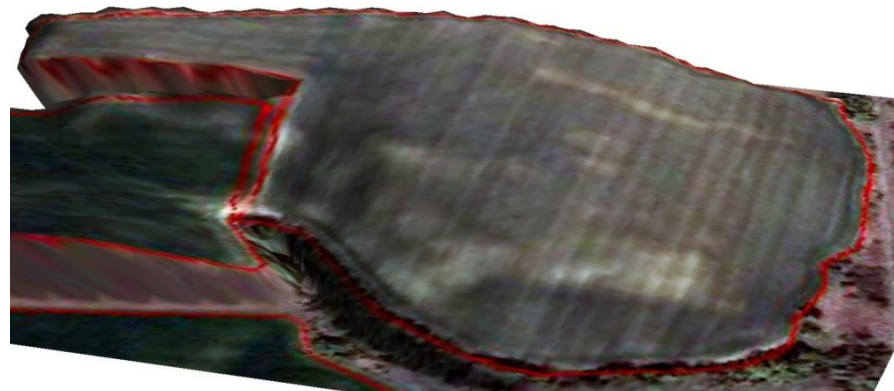
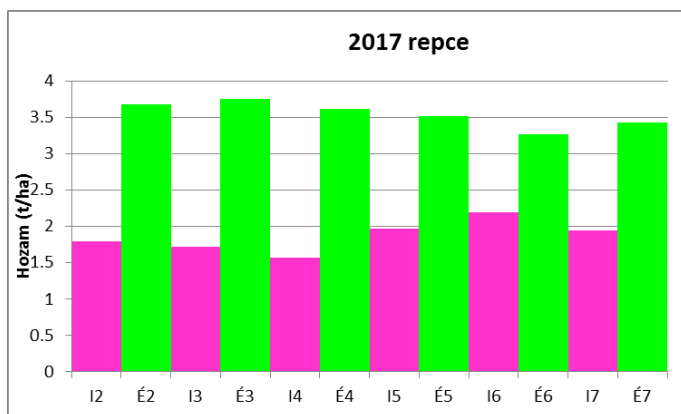
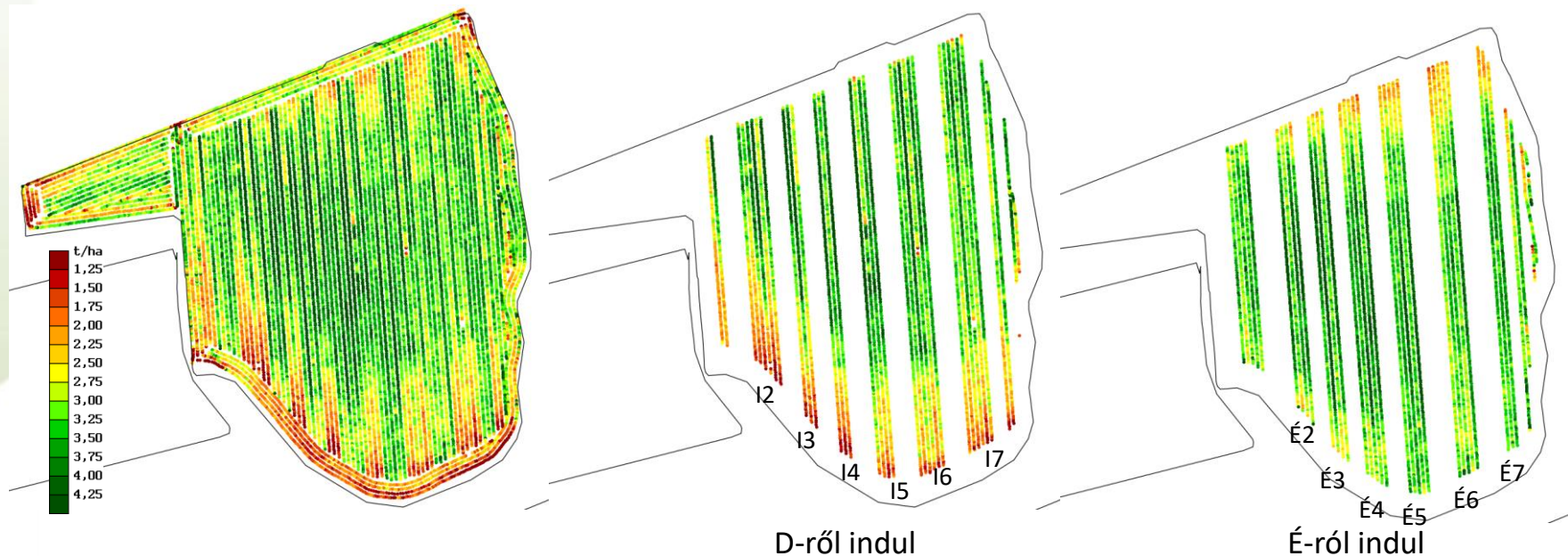
TEHÁT: megbízhatóan lehet a zónák eredményét is mérni a módszerünkkel!

E módszer segít az előző években folyt művelés elemzésében is. Így a kísérletek is gyorsabban lezárulhatnak, a meglévő precíziós gépi kapacitásokon túl is elvégezhetőik.

Nehéz az összehasonlítás cellánként még a kitűnően kalibrált kombájnoknál is

(több ok, hibaforrás miatt egyszerűen, mechanikusan nem is lehet!)

A precíziós hozammérés pontosságának biztosítása és mérése

honnán tudjuk a pontosságot?

1. Támaszkodunk saját *táblaszintű* beigazoló adatrendszerünkre (1900 tábla, 60Eha, 7 év 40 gazdaság, országos minta) ezen $\pm 5\%$ -on belüli a mérési hibánk.
2. Adataink cellánként összehasonlíthatók az aratási hozamtérképekkel (ha azok jól kalibráltak!)
3. **A cella szintű (0,04-0,1ha) hozammérésünk hibája az 7-8%-os tartományba esik.** Ennél a gyakorlatban sokkal jobb eredményeket is látunk már 0,7ha-os részletekre is (Pl. az előző 2,2-2,5%)

**Az előző évek cellahozamai +
morfológia = optimális zónák**

Mi a zóna?

a precíziós gazdálkodás központi egysége, tényezője

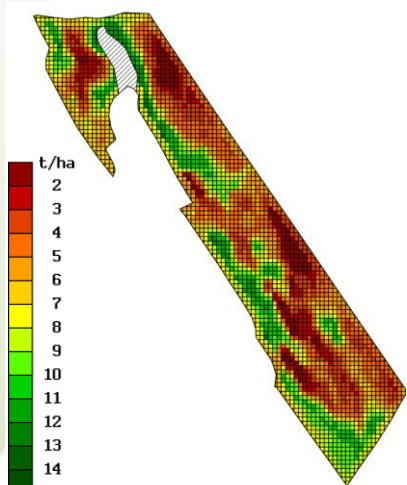
- **Output szempont:** a zóna az a táblarész amely darabjainak a terméspotenciálja **hasonló**, a különböző években egyformán viselkedik a termés szempontjából
- a zóna, a táblán belüli viszonylag homogén részterület, ahol azonos input rendszert lehet alkalmazni a művelésben
- **Input szempont:** a zónát úgy is meghatározzák, hogy az a terület a táblában, ahol a **termést befolyásoló tényezők nagyjából azonosak** - Figyelem! Éppen ezen meghatározó tényezők hatását, a hatás erősségét kell bizonyítani és a tényezők megfelelően pontos és sűrűs mérését nem tudjuk biztosítani!
- azok az információk hasznosak a zónák megállapításában, amelyek sűrűn, vagy folytonosan mintavételezhetők, időben stabilan, közvetlenül és erősen befolyásolják a termés-hozamot

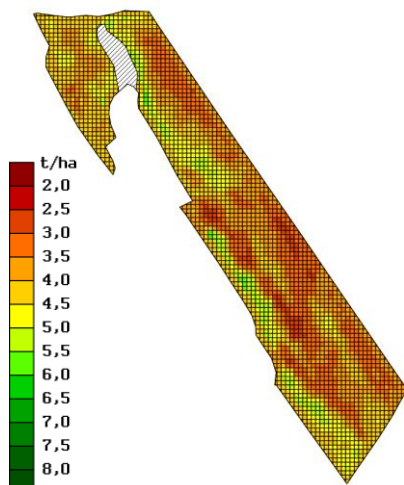

Kezelési egységek, zónák meghatározása pontos méréssel

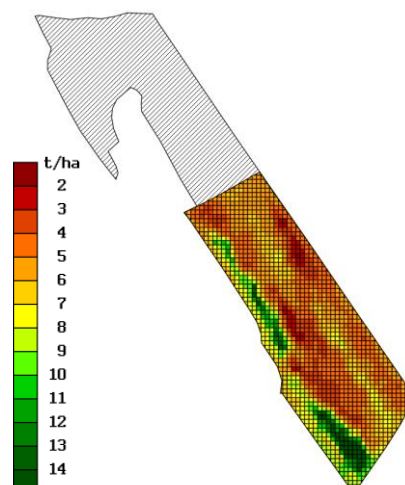
Fejér megyei tábla (102 ha)- a hozamokat mérjük, tehát nem relatív értékek (jobb/rosszabb)!

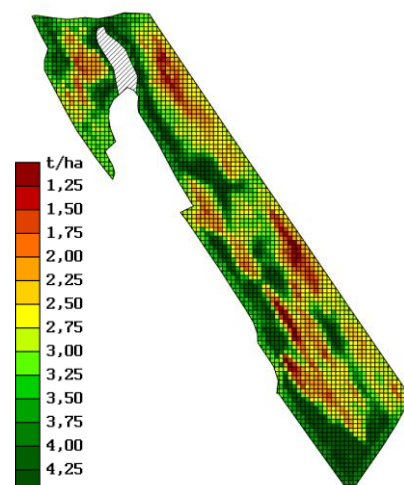
2013 kukorica
mért átlaghozam: 6,1 t/ha

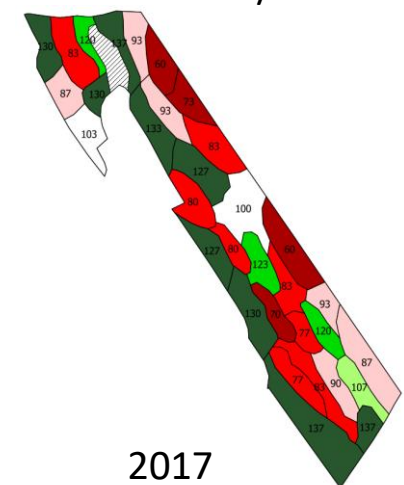
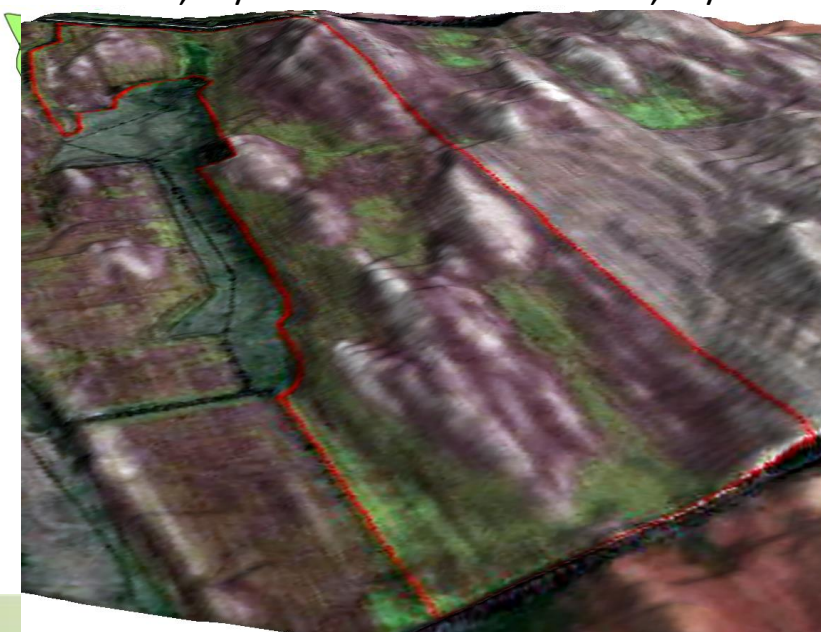
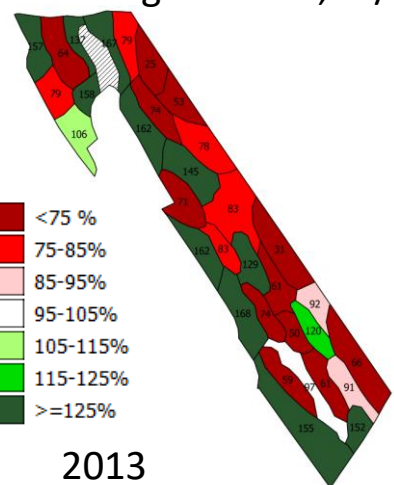
2014 tavaszi árpa
3,9 t/ha

2015 kukorica
5,9 t/ha

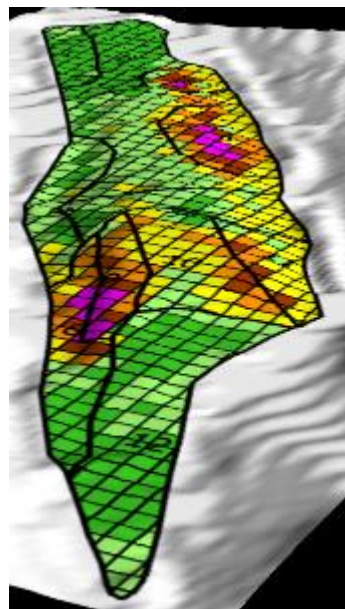

2017 napraforgó
3 t/ha

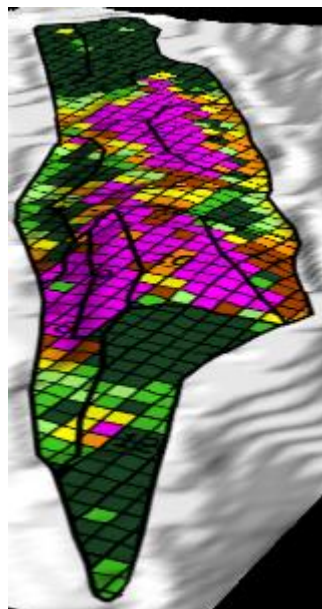

Dunántúli tábla hozamainak alakulása 3 éven át

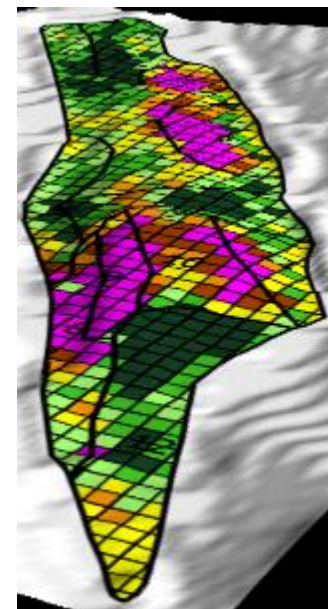
(mérni lehet a zónázás hatékonyságát)

2014 búza, 6,9t/ha

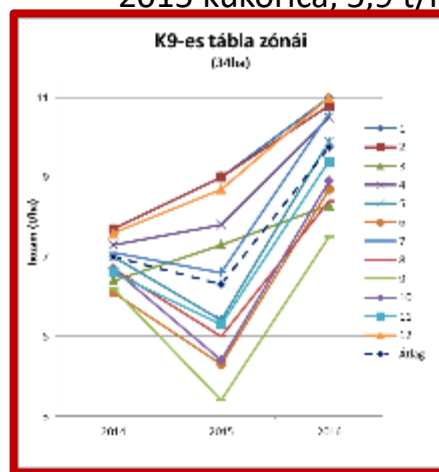

2015 kukorica, 5,9 t/ha

2016 kukorica, 9,1 t/ha

A hozamok relatív szórása méri a zónázás jószágát

A zónák **határait és termőképességét** mérjük fel előbb több év alapján, majd utána a rendelkezésre álló tápanyagot (elemeket stb.) a talajmintavétellel bővített laborral.

Ebből a zónák hozzájárulása a tervezett táblaátlaghoz, valamint az ahhoz szükséges tápanyagellátás egyszerűen, mechanikusan meghatározható.

Megfigyelések a növény táplálásnál, a kezelési egységek (zónák) kialakításánál

Sok nem megfelelő zóna-meghatározást, tanácsot láttunk, látunk (elemzés).

Ezek a gazdának nem látható módon veszteséget termelnek!

Ide tartozik a „csináljunk kísérletet” időhúzása is!

Ezek ára: 10-30 Eft/ha/év elmaradt haszon!

Módszerünkkel már az 1. differenciált művelési évben ráállhatunk a leghatékonyabb tápanyagellátásra! Ez jelentős előny!

Amiket el kell kerülni!

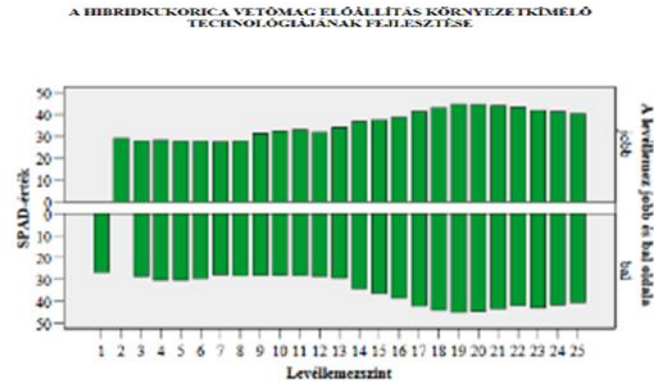
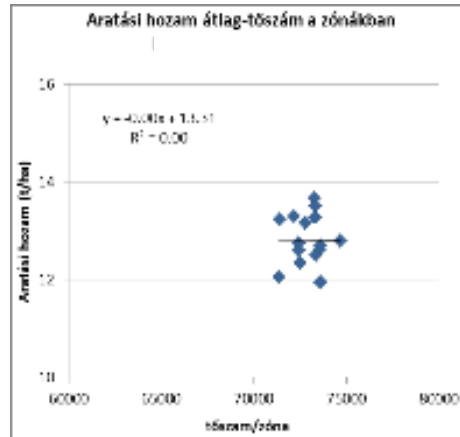
mert beprogramozott anyagi veszteséget jelentenek a gazdának

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

Jelmagyarázat

NDVI átlag

■	0.4890 - 0.4962
■	0.4962 - 0.5034
■	0.5034 - 0.5106
■	0.5106 - 0.5178
■	0.5178 - 0.5250
■	0.5250 - 0.5322
■	0.5322 - 0.5394
■	0.5394 - 0.5466
■	0.5466 - 0.5538
■	0.5538 - 0.5610

6. ábra. A SPAD-értékek változása a levélmez hosszában

bal/ $0,56-0,49 = 0,07$ -ot nem 10, de még 3 kategóriára sem lehetne osztani h (még ha nincs légköri hiba sem). A műszer és a mérés hibája $\pm 3(4)\%$. Itt 1,5% ndvi érték egy kategória! Jelenthetnek-e valamit ezek a kategóriák? Csupán a pillanatnyi borítást (LAI-t), ha a mintavétel elégséges lenne. De ez az év során változik: a fejletlenebb jobb lesz és fordítva. Ez az adott az adott év hozamképességét nem/gyengén mutathatják. Ezen a több év sem segít! *Ez a legrosszabb lépés a zónák kialakításában. A termőképességet mutatná, ami a megfelelő művelés alapja lenne.*

közép/ Itt egy zónázás alapján kijánlott tőszám differenciálás + illeszkedő tápanyag-kijuttatási kísérlet „eredménye” látható! Nincs semmi összefüggés a termesztési intenzitás és a hozam között! Ennek a „kísérletnek” költségét, az elmaradt hasznot, a gazda fizeti!

jobb/ A SPAD-dal történt mérésnek a levélen belüli helyzettől való függése nagy. Itt $\sim 30\%$. Ehhez jön még a por, nedvesség hatása, valamint a mintavételi hiba a levél és a 2-3 ha-nyi terüldarabok termőképessége között!

A termőképesség, az állapotok mérésére csak megalapozott és a gyakorlatban is használható módszerek, releváns mennyiségek, paraméterek használhatók. Minden egyéb ront az eredményességen!

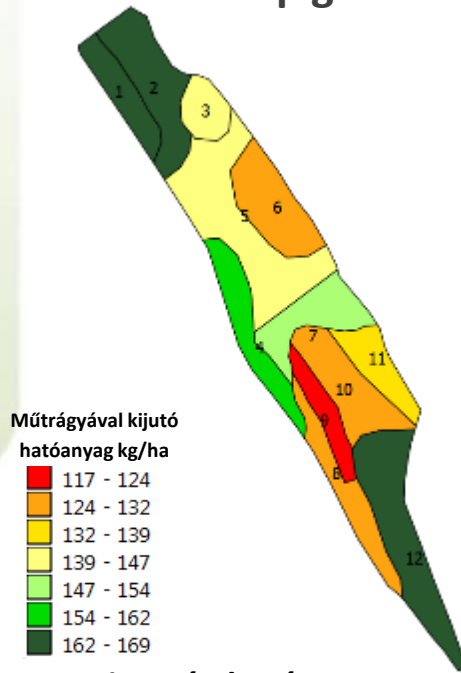
Tápanyag tervezés több éves hozamvizsgálat + talajmintavétel alapján zónákra

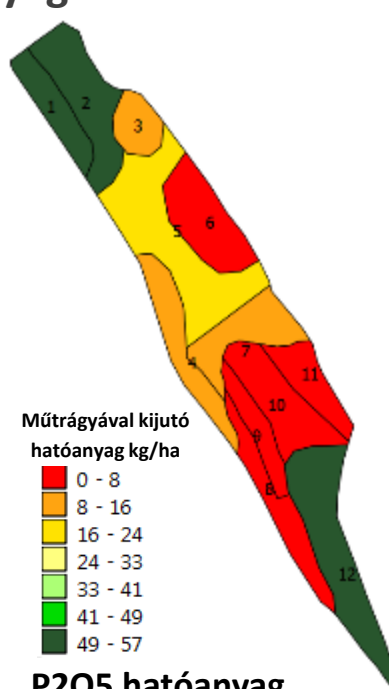

ALAPTRÁGYÁZÁS

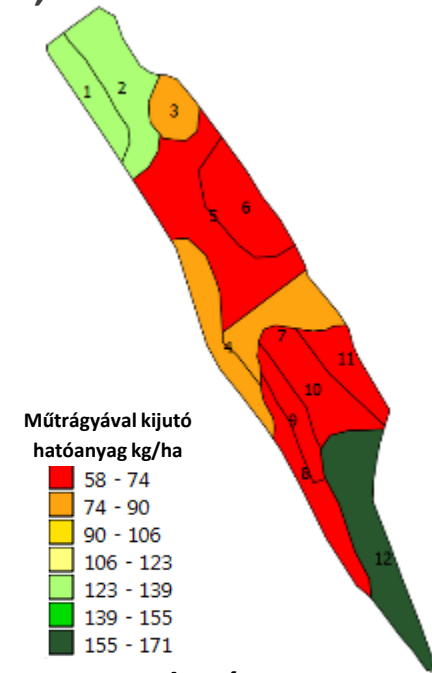
Egy tervezett 8 t/ha kukorica táblaátlaghoz szükséges hatóanyagok (NPK) a zónákban.
Szóráskép generálás tápanyag-ellátási szaktanácsadóval, automatikusan!

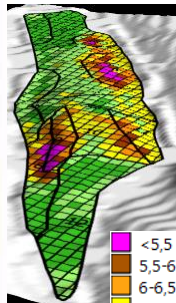
Nitrogén hatóanyag

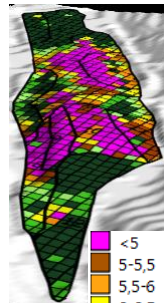
P2O5 hatóanyag

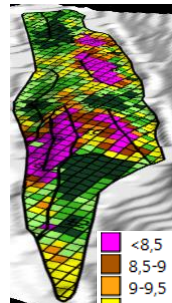
K2O hatóanyag

2014 búza
6,9t/ha

2015 kukorica
5,9 t/ha

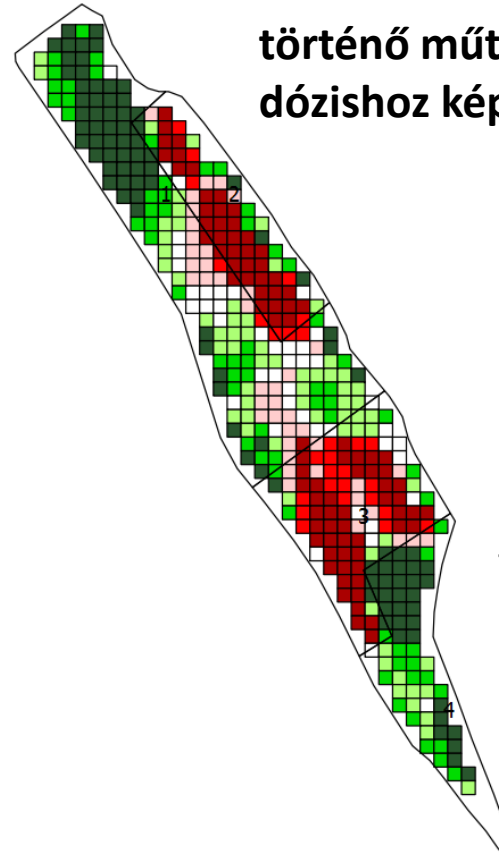
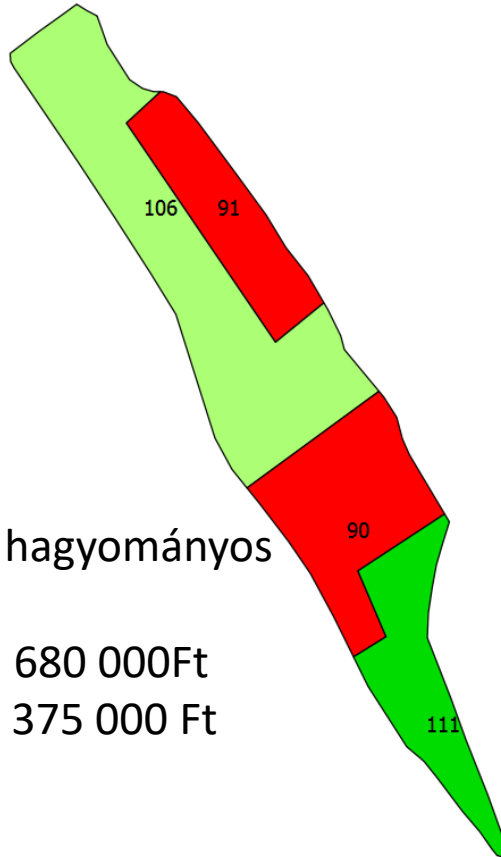

2016 kukorica
9,1 t/ha

Táblajel	Terület ha	Növény	Termés t/ha	Műtrágyával kijutó hatóanyag kg/ha		
				N	P2O5	K2O
K9-1 ZÓNA	1.80	Kukorica	9.7	169	57	132
K9-2 ZÓNA	3.60	Kukorica	9.7	169	57	132
K9-3 ZÓNA	1.30	Kukorica	7.8	146	10	76
K9-4 ZÓNA	2.40	Kukorica	8.9	160	11	84
K9-5 ZÓNA	6.10	Kukorica	7.7	146	21	66
K9-6 ZÓNA	3.10	Kukorica	6.5	128	0	63
K9-7 ZÓNA	2.60	Kukorica	8.4	154	11	81
K9-8 ZÓNA	2.30	Kukorica	7	130	0	67
K9-9 ZÓNA	1.40	Kukorica	5.8	117	0	58
K9-10 ZÓNA	3.10	Kukorica	6.8	130	0	64
K9-11 ZÓNA	1.80	Kukorica	7.3	139	0	69
K9-12 ZÓNA	4.70	Kukorica	9.6	169	50	171

A többlet haszon számítható: (34,1 ha)

- a differenciális és
- hagyományos eszközökkel

történő műtrágyázásnál az állandó dózishoz képest

Többlethaszon hagyományos gépparkra:

- 10 t/ha-nál: 680 000Ft
- 6 t/ha-nál: 375 000 Ft

Többlethaszon teljesen differenciáló kijuttatásnál:

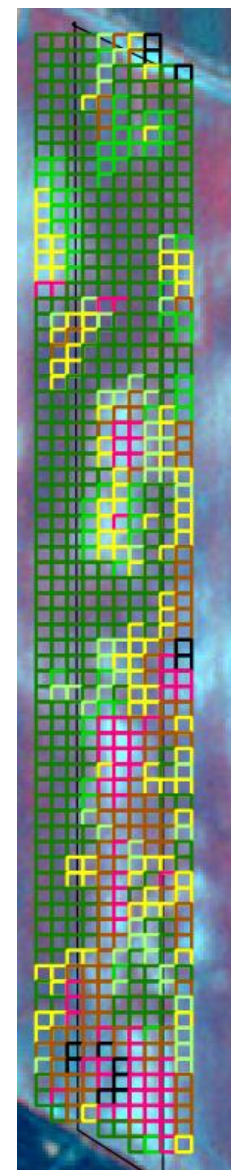
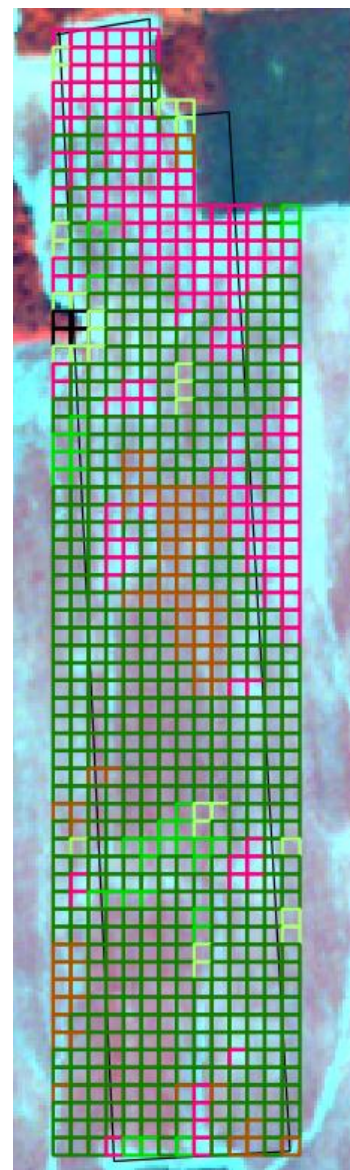
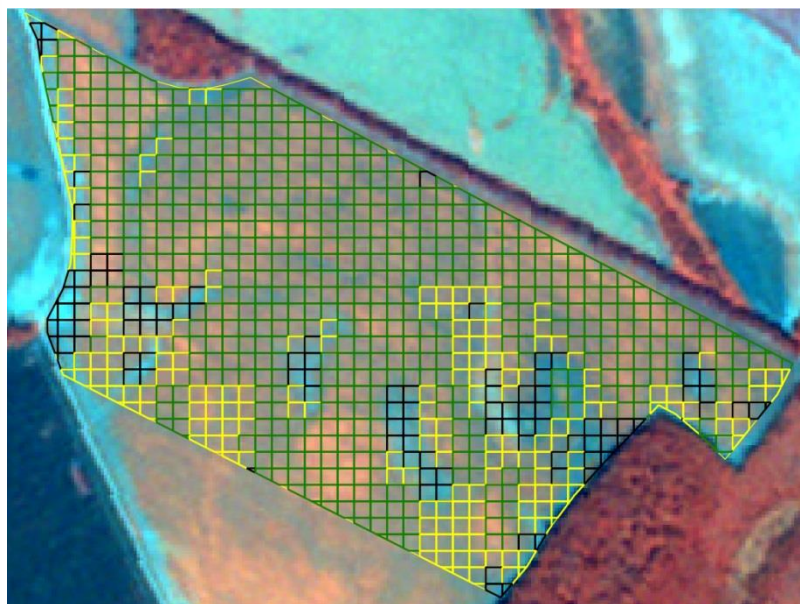
- 10 t/ha-nál: 955 000Ft
- 6 t/ha-nál: 510 000 Ft

	<u>többlethaszon</u> Cosima + nem differenciális (Ft/ha)	<u>többlethaszon</u> Cosima + differenciális (Ft/ha)
10t/ha-nál	20.000	28.000
6 t/ha-nál	11.000	15.000

60Eft/ha műtrágya-árral számolva(alap + fejtrágya)

Fejlettség/fejlődés felmérése jobban: szükséglet = szokásos+4 dim fejtrágyázás kijuttatási javaslat minta-területen

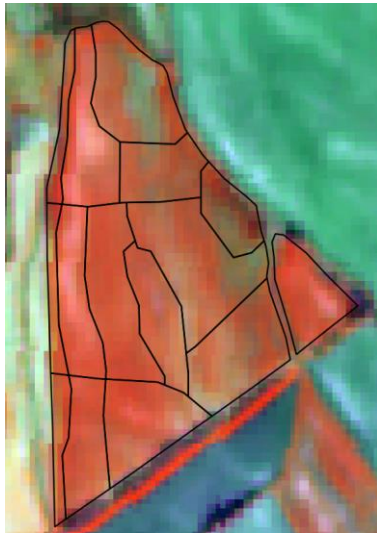

Egyedi hozammérés módszerén alapuló N- kijuttatási javaslat. A javasolt mennyiség területi megoszlását mutatják az ábrák. *Nem a pillanat határozza meg a szükségletet!* +4 dimenzió kell:- nagyobb haszon!

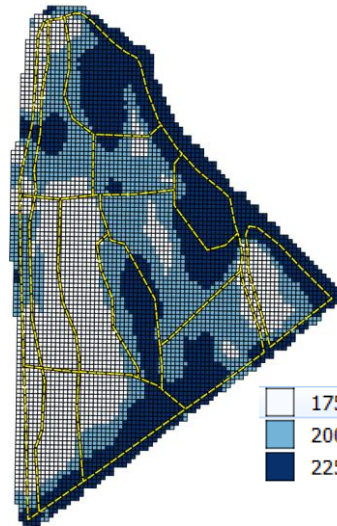

Helytelen –de gyakori- fejtrágyázási gyakorlat: itt 17Eft/ha az elmaradt haszon!

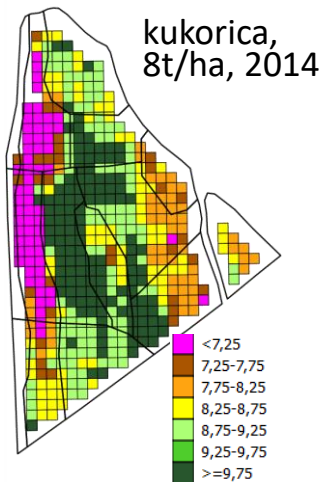

2017.03.29

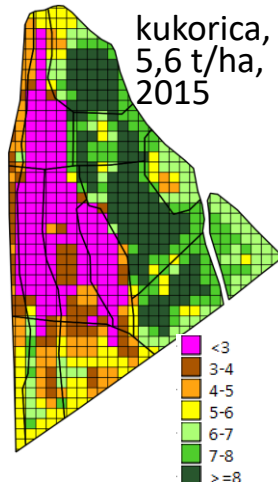

Javasolt/megvalósított fejtrágya adagolás

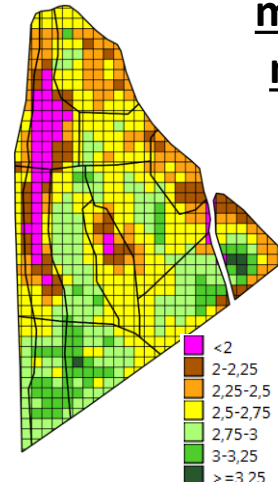
Cosima hozamtérképek

kukorica,
8t/ha, 2014

kukorica,
5,6 t/ha,
2015

napraforgó,
2016, 2,3 t/ha

Elhibázott, hatástalan és veszteséges a gyenge részek ellenőrzés nélküli táplálása mind a tábla belsejében, mind a déli táblaszélén.

Ezek a hibák azért léptek fel, mert nyilvánvalóan nem vette figyelembe a tanácsadó az előző évek hozamait (nem tudta meghatározni), másrészt meghatározóan egy napon mutatott növény borítási állapotra összpontosított, ami önmagában *elégtelen*.

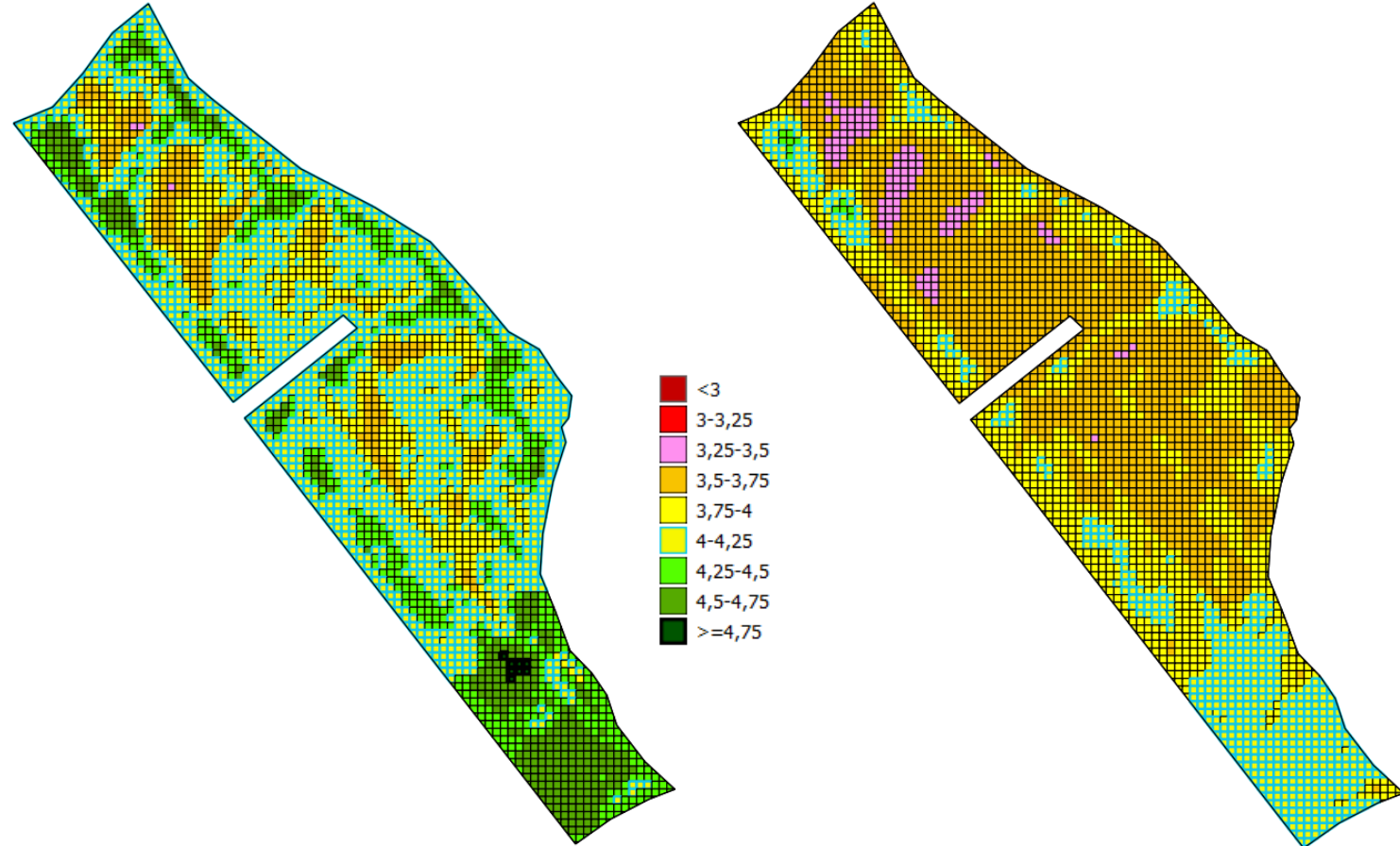

Aratási tábla hozamátlag előre becslése

Aratási hozamátlag előre becslése a táblában

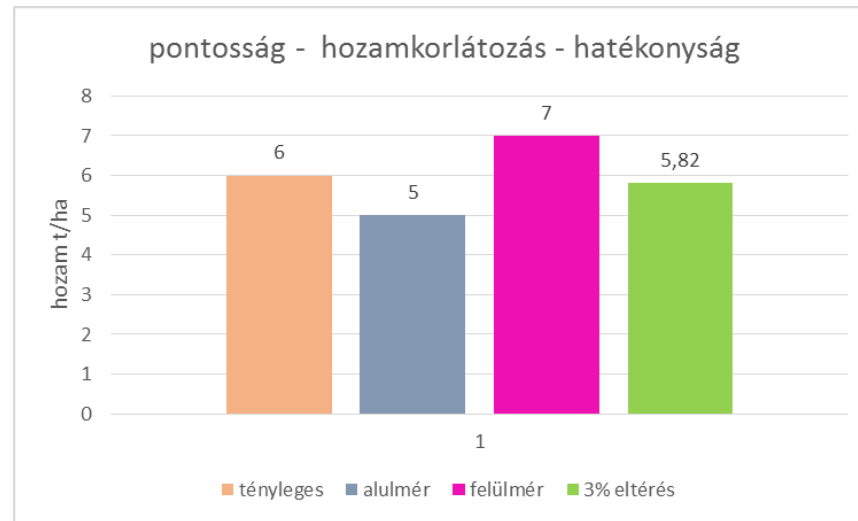

Példa a táblákban (cellákban) termesztett növények várható, aratáskori átlagos terméshozamának becslésére a virágzást követően 2 alkalommal (2. esetben 3-4 héttel az aratás előtt)

Mire jó és mi a haszna a pontos hozammérésnek?

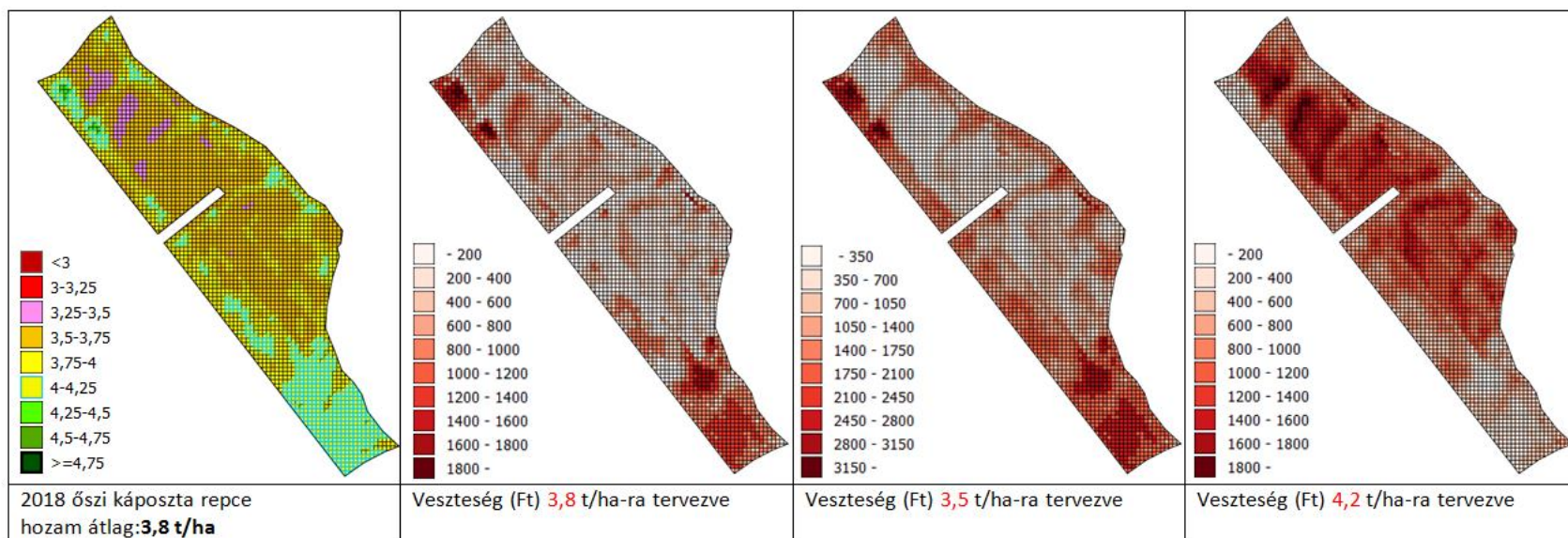
Többször haszon a tápanyag visszapótlásnál!

mért érték (t/ha)	valódi érték (t/ha)	hozam korlátozás (t/ha)	többször műtrágya (Ft/ha)	bevétel csökkenés (Ft/ha)	veszteség (Ft/ha)
5	6	1	-	40 000	40 000
7	6	0	13 333		13 333

Példa heterogén tábla egyenletes táplálása vagy hibás mérése/nyilvántartás okozta veszteségre 120 ha-on

Veszteség	3,8 t/ha-ra tervezve		3,5 t/ha-ra tervezve		4,2 t/ha-ra tervezve	
	Ft/tábla	Ft/ha	Ft/tábla	Ft/ha	Ft/tábla	Ft/ha
többlet műtrágya kiszórás	600 000	5 000	33 000	300	2 792 000	23 300
valószínű hozam kiesés	880 000	7 300	3 607 000	30 000	4 000	~0
Σ veszteség	1 480 000	12 300	3 640 000	30 300	2 796 000	23 300

		kg/t	mono műtrágya Ft/kg	hatóanyag %	hatóanyag ára (Ft/kg)	1 t terméshez szükséges műtrágya ára (Ft/ha)
repce tápanyag-igénye	nitrogén (N)	55	120	0.27	444	24 444
	foszfor (P ₂ O ₅)	35	106	0.205	517	18 098
	kálium (K ₂ O)	43	168	0.6	280	12 040
	szum műtrágya (Ft/t)					54 582
	repce eladási ár (Ft/t)	105000				

Összegzés

1. VAN fizikai háttere a sugárzás és növényfejlődés összefüggésének
2. A COSIMA-kifejlesztett **egy tábla és egy precíziós/cella hozammérési eljárást és szolgáltatást.** A mérés validált: $\pm 5\%$ /tábla és $7-8\%$ /cella. Van előrebecslés is, (virágzástól) kb $\pm 10\%$.
3. A nehézséget gyakran a vevők, a gazdaságok adatainak, nyilvántartásainak pontatlanságai, hibái jelentik. Nyilván nem igaz, hogy: az eltérés = a Cosima hibája.
4. A szolgáltatások mindenütt és minden évben nyereséget hoznak:
  - a. Cellahozam mérésével akár 5-10 évre visszamenőleg (térbeli elemzés: okok, ráfordítások, hatások)
  - b. Opt. művelési/kezelési zónák meghatározásával 3-5(10) év cellahozamai alapján
  - c. A prec. alaptrágyázás és fejtrágyázás szórásképpel mechanikusan meghatározhatók,
  - d. Nem teljes differenciált kijuttatásnál is elérhető a max. haszon 2/3-a!
  - e. Komplex elemzések a gépek adataiból –főleg a hozamméréssel kapcsolatban- javító, optimalizáló céllal
5. Láttunk helyes és hibás zóna kijelöléseket. Ezek objektíven elbírálhatók. A rosszak veszteséget, a jók nyereséget jelentenek a gazdaságnak
6. Egyszerű példákat lehet adni a pontatlanságból adódó veszteségek számítására, ami széles körben alkalmazható

gabor.csornai@cosima.hu

mob: 30-475-8018

